

Sociálne štipendium z prostriedkov štátneho rozpočtu

Sociálne štipendium má finančne pomôcť pri štúdiu študentom z menej majetných rodín.

Sociálne štipendium sa na základe splnenia ustanovených podmienok **priznáva študentom vysokých škôl**, ktorí majú trvalý pobyt v SR (študentom študijných programov [prvého stupňa](#), [druhého stupňa](#) aj študijných programov spájajúcich prvý a druhý stupeň vysokoškolského štúdia do jedného celku). Sociálne štipendium prispieva na úhradu nákladov spojených so štúdiom.

Na sociálne štipendium **nemá nárok študent**:

- ktorý **študuje** študijný program **prvého stupňa**, ak **už dosiahol** vysokoškolské vzdelanie **prvého stupňa**,
- ktorý **už dosiahol** vysokoškolské vzdelanie **druhého stupňa**,
- ktorému **bolo poskytované sociálne štipendium v príslušnom roku štúdia** alebo v jeho časti v študijnom programe príslušného stupňa vysokoškolského vzdelania (v študijných programoch spájajúcich prvý a druhý stupeň vysokoškolského štúdia do jedného celku sa prvé tri roky štúdia považujú za štúdium v študijnom programe prvého stupňa a štvrtý a ďalšie roky štúdia za štúdium v študijnom programe druhého stupňa); doba, počas ktorej študent poberal v príslušnom roku štúdia sociálne štipendium, sa zaokrúhľuje na celé roky smerom nahor,
- ktorý príslušný študijný program **študuje dlhšie ako je jeho štandardná dĺžka štúdia** alebo
- ktorý študuje **externou formou** štúdia.

Pre priznanie sociálneho štipendia je **rozhodujúci príjem** študenta a s ním spoločne posudzovaných osôb. Hranica príjmu na vznik nároku na sociálne štipendium a výška sociálneho štipendia sa odvodzuje zo súm [životného minima](#).

Rozhodujúci príjem

Rozhodujúci príjem je vo všeobecnosti **jedna dvanásťnásobná súčtu príjmov okruhu spoločne posudzovaných osôb** (pozri nižšie) **za kalendárny rok** predchádzajúci kalendárnemu roku, v ktorom sa posudzuje nárok na sociálne štipendium.

Za príjem sa vo všeobecnosti sa považuje príjem podľa zákona o [životnom minime](#).

Právny predpis presne stanovuje, **ktorý príjem sa nepovažuje** za príjem pre jeho účely (napr. príjem nezaopatreného dieťaťa v okruhu spoločne posudzovaných osôb pripadajúci na kalendárny mesiac, ktorý je predmetom dane z príjmov, a to do výšky 1,2-násobku sumy životného minima jednej plnoletej fyzickej osoby).

Ak **príjem nezaopatreného dieťaťa** v okruhu spoločne posudzovaných osôb pripadajúci na kalendárny mesiac, ktorý je predmetom dane z príjmov **presahuje 1,2-násobok sumy životného minima** jednej plnoletej fyzickej osoby, **zniži sa** tento príjem na určenie rozhodujúceho príjmu **o 1,2-násobok sumy životného minima** jednej plnoletej fyzickej osoby.

Ak spoločne posudzovaná osoba (pozri nižšie) v priebehu kalendárneho roka, ktorý

- predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa posudzuje nárok na sociálne štipendium, alebo
- v priebehu kalendárneho roka, v ktorom sa posudzuje nárok na sociálne štipendium,

začala poberať starobný, invalidný, výsluhový dôchodok, invalidný výsluhový dôchodok, materské alebo rodičovský príspevok a

- najmenej **počas troch mesiacov** pred posudzovaním nároku na sociálne štipendium **nemá** táto spoločne posudzovaná osoba okrem už uvedených príjmov **iné príjmy**, za mesačný príjem sa u tejto osoby na určenie rozhodujúceho príjmu považuje **príjem pripadajúci na jeden kalendárny mesiac**.

Ak spoločne posudzovanej osobe (pozri nižšie) **patrí dávka v nezamestnanosti** v kalendárnom mesiaci, ktorý predchádza kalendárnemu mesiacu, v ktorom bola doručená žiadosť o priznanie sociálneho štipendia, **za mesačný príjem sa** u tejto osoby na určenie rozhodujúceho príjmu **považuje len:**

- suma, ktorá patrí osobe ako **dávka v nezamestnanosti** za kalendárny mesiac, v ktorom sa posudzuje nárok na sociálne štipendium, **a**
- vdovský **dôchodok**, vdovecký dôchodok alebo sirotsky dôchodok, alebo vdovský výsluhový dôchodok, vdovecký výsluhový dôchodok alebo sirotsky výsluhový dôchodok poskytnutý za kalendárny mesiac predchádzajúci kalendárnemu mesiacu, v ktorom sa posudzuje nárok na sociálne štipendium.

Ak uvedená dávka v nezamestnanosti patrí len za časť kalendárneho mesiaca, v rozhodujúcom príjme sa to zohľadní tak, akoby patrila za celý kalendárny mesiac.

Ak spoločne posudzovaná osoba (pozri nižšie) **začne** v kalendárnom roku, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa posudzuje nárok na sociálne štipendium, alebo v kalendárnom roku, v ktorom sa posudzuje nárok na sociálne štipendium, **po osobe, ktorá v čase úmrtia patrila do okruhu spoločne posudzovaných osôb, poberať vdovský dôchodok**, vdovecký dôchodok alebo sirotsky dôchodok, alebo vdovský výsluhový dôchodok, vdovecký výsluhový dôchodok alebo sirotsky výsluhový dôchodok, **za mesačný príjem** osoby poberajúcej taký dôchodok **sa považuje taký dôchodok**, ktorý bol poskytnutý v kalendárnom mesiaci predchádzajúcom kalendárnemu mesiacu, v ktorom sa posudzuje nárok na sociálne štipendium.

Ak fyzickej osobe rozhodnutím súdu vznikla povinnosť poskytovať **výživné** spoločne posudzovanej osobe (pozri nižšie), **za mesačný príjem** spoločne posudzovanej osoby **sa považuje priemerná suma poskytnutého výživného:**

- v priebehu kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa posudzuje nárok na sociálne štipendium, alebo
- v kalendárnom roku, v ktorom sa posudzuje nárok na sociálne štipendium, ak povinnosť poskytovať výživné
- vznikla v tomto kalendárnom roku.

Ak **rodičia študenta** sú spoločne posudzované osoby a **obom sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi** dávkou a príspevkami alebo ak je v okruhu spoločne posudzovaných osôb jeden rodič a poskytuje sa mu taká pomoc, **rozhodujúci príjem je 0 Sk**, ak žiadosť o priznanie sociálneho štipendia bola doručená v kalendárnom mesiaci, v ktorom sa poskytla taká dávka.

***Praktická rada:** Suma uvedená v korunách nebola, pravdepodobne v dôsledku legislatívnej chyby, zmenená na 0 €.*

Ak spoločne posudzovanou osobou je **osoba s ťažkým zdravotným postihnutím**, od rozhodujúceho príjmu sa **za každú takú osobu odpočíta jedna štvrtina sumy životného minima** plnoletej fyzickej osoby.

Ak spoločne posudzovanou osobou je **osoba s ťažkým zdravotným postihnutím alebo osoba vykonávajúca** celodenné, osobné a riadne **opatrovanie** ťažko zdravotne postihnutej osoby, **do ich príjmu sa nezapočítavajú peňažné príspevky a peňažný príspevok za opatrovanie** poskytované ako kompenzácia na prekonanie alebo zmiernenie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia.

Okruh spoločne posudzovaných osôb

Na účely priznania sociálneho štipendia sa spolu so študentom, ak s ním žije v domácnosti, spoločne posudzuje:

- **rodič študenta, ak**

1. nie je rozhodnutím súdu povinný poskytovať študentovi výživné,
2. študent nebol pred dosiahnutím plnoletosti zverený do náhradnej starostlivosti,
3. študent je slobodný alebo uzavrel manželstvo a jeho manžel je nezaopatreným dieťaťom a
4. študent je bezdetný,

- **súrodeneц študenta, ak**

1. nie je plnoletý a je v osobnej starostlivosti rodiča, ktorý sa spoločne posudzuje so študentom, alebo je plnoletý a sústavne sa pripravuje na budúce povolanie a pred dosiahnutím plnoletosti nebol zverený do náhradnej starostlivosti,
2. najviac jeden z rodičov študenta je rozhodnutím súdu povinný poskytovať súrodencovi študenta výživné alebo žije len jeden z rodičov a žijúci rodič nie je rozhodnutím súdu povinný poskytovať súrodencovi študenta výživné,
3. je slobodný alebo uzavrel manželstvo a jeho manžel je nezaopatreným dieťaťom,
4. študent aj jeho súrodeneц sú bezdetní,
5. mu nevznikol nárok na invalidný dôchodok a
6. predchádzajúcim štúdiom nezískal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa,

- **manžel študenta, ak** nie je rozhodnutím súdu povinný poskytovať študentovi výživné a nie je nezaopatreným dieťaťom,
- **nezaopatrené dieťa študenta, ak** nie je zverené do náhradnej starostlivosti a nie je zverené do osobnej starostlivosti druhému rodičovi,
- **rodič nezaopatreného dieťaťa študenta, ak:**
  1. sa nezaopatrené dieťa študenta posudzuje spoločne so študentom,
  2. nie je nezaopatreným dieťaťom a
  3. nie je rozhodnutím súdu povinný poskytovať dieťaťu výživné,
- **manžel rodiča študenta, ak:**
  1. sa rodič študenta posudzuje spoločne so študentom a
  2. nie je rozhodnutím súdu povinný poskytovať manželovi výživné,
- **dieťa manžela rodiča študenta, ak:**
  1. sa manžel rodiča študenta spoločne posudzuje so študentom a
  2. je manželovi rodiča študenta zverené do osobnej starostlivosti.

V okruhu spoločne posudzovaných osôb sa **neposudzujú nezvestné osoby**, po ktorých je vyhlásené pátranie v čase podania žiadosti študenta o priznanie sociálneho štipendia alebo žiadosti študenta o prehodnotenie priznanej výšky sociálneho štipendia.

Počet osôb v okruhu spoločne posudzovaných osôb sa **zvyšuje o jednu plnoletú fyzickú osobu, ak:**

- sa o študenta, ktorý je nezaopatreným dieťaťom, stará **rodič**, ktorý je **slobodný, rozvedený alebo ovdovený**, alebo
- **má študent**, ktorý je **slobodný, rozvedený alebo ovdovený**, v osobnej starostlivosti **nezaopatrené dieťa**.

Hranica príjmu

Hranica príjmu je súčet súm životného minima okruhu spoločne posudzovaných osôb **zvýšený o nasledujúce sumy:**

- sumu životného minima ďalšej spoločne posudzovanej plnoletej fyzickej osoby za každého študenta študujúceho dennou formou štúdia v mieste trvalého pobytu v okruhu spoločne posudzovaných osôb.
- 1,2-násobok sumy životného minima ďalšej spoločne posudzovanej plnoletej fyzickej osoby za každého študenta študujúceho dennou formou štúdia mimo miesta trvalého pobytu v okruhu spoločne posudzovaných osôb.
- 1,2-násobok sumy životného minima ďalšej spoločne posudzovanej plnoletej fyzickej osoby za každé nezaopatrené dieťa v okruhu spoločne posudzovaných osôb, ktoré študuje v zahraničí a ktorého štúdium je podľa rozhodnutia ministerstva svojím rozsahom a úrovňou postavené na úroveň štúdia na vysokej škole dennou formou.

Za študenta študujúceho mimo miesta trvalého pobytu sa považuje študent, ktorého miesto sídla vysokej školy, na ktorej študent študuje, alebo miesto jej pracoviska mimo jej sídla, na ktorom sa uskutočňuje jeho štúdium, je mimo miesta trvalého pobytu študenta a najkratšia cestovná vzdialenosť verejnou pravidelnou autobusovou dopravou alebo verejnou osobnou dopravou na dráhe medzi týmito miestami je 30 km a viac.

Základná výška sociálneho štipendia

Výška sociálneho štipendia pripadajúca na kalendárny mesiac (ďalej len "výška sociálneho štipendia") u študenta študujúceho dennou formou štúdia v mieste trvalého pobytu, u ktorého rozhodujúci príjem je vyšší ako súčet súm životného minima okruhu spoločne posudzovaných osôb, **je rozdiel hranice príjmu a rozhodujúceho príjmu vydelený prepočítaným počtom študentov.**

***Praktická rada:** Prepočítaný počet študentov je počet študentov v okruhu spoločne posudzovaných osôb, ktorí študujú dennou formou štúdia, zvýšený o 0,2 za každého z týchto študentov, ktorý študuje mimo miesta trvalého pobytu. Prepočítaný počet študentov sa zvyšuje o 1,2 za každé nezaopatrené dieťa v okruhu spoločne posudzovaných osôb, ktoré študuje v zahraničí a ktorého štúdium je podľa rozhodnutia ministerstva svojím rozsahom a úrovňou postavené na úroveň štúdia na vysokej škole dennou formou.*

Osobitné prípady

- 1. Výška sociálneho štipendia u študenta študujúceho dennou formou štúdia v mieste trvalého pobytu,** u ktorého rozhodujúci príjem je nižší ako súčet súm životného minima okruhu spoločne posudzovaných osôb, je suma životného minima ďalšej plnoletej fyzickej osoby zvýšená o súčet súm životného minima nezaopatreného dieťaťa vynásobenú rozdielom súčtu súm životného minima okruhu spoločne posudzovaných osôb a rozhodujúceho príjmu, vydeleným súčtom súm životného minima okruhu spoločne posudzovaných osôb.
- 2. U študenta študujúceho dennou formou štúdia mimo miesta trvalého pobytu,** u ktorého rozhodujúci príjem je vyšší ako súčet súm životného minima okruhu spoločne posudzovaných osôb, je výška sociálneho štipendia 1,2-násobkom základnej výšky sociálneho štipendia.
- 3. U študenta študujúceho dennou formou štúdia mimo miesta trvalého pobytu,** u ktorého rozhodujúci príjem je nižší ako súčet súm životného minima okruhu spoločne posudzovaných osôb, je výška sociálneho štipendia 1,2-násobkom výšky sociálneho štipendia podľa bodu 1.

Priznanie sociálneho štipendia

Sociálne štipendium možno priznať študentovi **na základe písomnej žiadosti** o priznanie sociálneho štipendia (ďalej len „žiadost’“), **ktorá sa podáva na vysokej škole,** ktorej je študentom; ak je študent študentom viacerých vysokých škôl, žiadost’ sa podáva len na jednej vysokej škole.

Žiadost’ sa podáva **v akademickom roku, v ktorom sa má sociálne štipendium poskytovať,** pričom na to isté obdobie možno priznať najviac jedno sociálne štipendium.

Sociálne štipendium sa **priznáva v zásade od prvého dňa** kalendárneho mesiaca, v ktorom bola žiadosť podaná, do konca mesiaca jún príslušného akademického roka.

U študenta, ktorý je nezaopatreným dieťaťom a je obojstranná sirota alebo má upravenú vyživovaciu povinnosť od oboch rodičov, sa sociálne štipendium **priznáva aj na mesiace** júl a august príslušného akademického roka.

Sociálne štipendium sa **priznáva najviac na obdobie štyroch kalendárnych mesiacov** od prvého dňa mesiaca, v ktorom bola podaná žiadosť, **ak** mesačný príjem niekto z spoločne posudzovaných osôb na určenie rozhodujúceho príjmu vychádza zo skutočnosti, že je poberateľom dávky v nezamestnanosti. **Po skončení tohto obdobia** možno opätovne požiadať o priznanie sociálneho štipendia.

Sociálne štipendium sa **priznáva na obdobie štyroch kalendárnych mesiacov** od prvého dňa mesiaca, v ktorom bola doručená žiadosť o jeho priznanie, ak je **rozhodujúci príjem určený ako 0 Sk** (ide o prípad ak rodičia študenta sú spoločne posudzované osoby a obom sa poskytuje **pomoc v hmotnej núdzi** dávkou a príspevkami alebo ak je v okruhu spoločne posudzovaných osôb jeden rodič a poskytuje sa mu taká pomoc).

Sociálne štipendium sa **priznáva v novej výške od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom študent požiadal o prehodnotenie priznanej výšky sociálneho štipendia, ak je nová výška sociálneho štipendia vyššia ako doterajšia, inak** od prvého dňa mesiaca, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom študent požiadal o priznanie novej výšky sociálneho štipendia.

Sociálne štipendium možno **priznať najdlhšie do konca mesiaca**, v ktorom študent prestane byť študentom.

Splnenie podmienok na priznanie sociálneho štipendia sa **posudzuje ku dňu podania žiadosti**. Sociálne štipendium **patrí za celý kalendárny mesiac**, aj keď podmienky nároku boli splnené len za časť kalendárneho mesiaca.